



Fylkesmannen i Vest-Agder

Samfunnsavdelingen

Saksbehandler: Wenche Irene Løland
Tlf.: 38176761

Deres ref.:
Vår ref.: 2008/3612

Vår dato: 29.08.2008
Arkivkode: 620

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036
0030 Oslo

323.00
1/9-08
200802/06-26

Høring; barnelov NOU 2008:9. Barnelovutvalgets forslag til endringer i barneloven.

Fylkesmannen viser til ekspedisjon datert 09.05.08 mottatt her 16.05.08. Fylkesmannen er bedt om å uttale seg som høringsinstans i forhold til de endringer som er foreslått i barneloven.

Utvalgets overordnede målsetting har vært å se mulige endringer i lys av at begge foreldre ansees å være like viktig for barnet og at deres tid, ansvar omsorg og medbestemmelse står sentralt i barnets liv. Fylkesmannen slutter seg til en slik overordnet målsetting og vil legge til at et slikt utgangspunkt kan bidra til å dempe konflikter og være med på å skape større grad av forutsigbarhet for de involverte parter.

Problemstillinger og forslag

Fylkesmannen kan slutte seg til utvalgets vurdering om at barnets beste alltid må være det overordnede prinsipp i vurderinger knyttet til barnet etter denne loven. At begge foreldre derved blir mer likestilt vil kunne være en konsekvens men kan ikke være avgjørende i vurderingen.

I mandatet er utvalget bedt om å vurdere felles foreldreansvar uavhengig av om foreldrene har bodd sammen eller ikke.

Hovedregelen i dag er at foreldre med felles foreldreansvar fortsetter med dette også etter et samlivsbrudd.

Når mor bor alene ved barnets fødsel og foreldrene ikke er gift har mor foreldreansvaret alene dersom foreldrene ikke avtaler noe annet.

Mindretallet ønsker å endre dette slik at det bør være felles foreldreansvar uavhengig av om foreldrene har bodd sammen eller ikke.

Etter Fylkesmannens vurdering vil en far som ønsker å ta del i eller vil ønsker å overta foreldreansvaret oppnå dette ved å inngå en avtale med barnets mor eller ved å bringe saken inn for retten. De rettslige skrankene for å nekte en far å ta del i foreldreansvaret er høye.

Fylkesmannen støtter dermed flertallet som ønsker å opprettholde dagens ordning.

I spørsmålet om helsehjelp til barn under 16 år er det etter gjeldende rett nødvendig å innhente samtykke fra begge foreldre med felles foreldreansvar. Fylkesmannen slutter seg til utvalgets

vurdering om at det må være tilstrekkelig med samtykke fra en av foreldrene dersom helsepersonell mener helsehjelpen er til barnets beste.

I forhold til flytting av barnet er gjeldende rett slik at den forelderen som barnet bor fast hos kan flytte innenlands uten den andre forelderens samtykke. Fylkesmannen slutter seg til flertallets vurdering om at begge foreldre med felles foreldreansvar må samtykke dersom bostedsforelderen skal flytte med barnet. En flytting er en stor endring i barnets liv. Det er da viktig at begge foreldre har myndighet til å vurdere sakens ulike sider og de konsekvenser en flytting kan medføre og at de ved uenighet kan bringe saken inn for domstolen.

Foreldre med felles foreldreansvar kan fritt avtale omfanget av samværet etter dagens regler. I loven er det en gitt en definisjon av "vanlig samværsrett". Utvalgets flertall mener regelen om "vanlig samværsrett" bør beholdes, men slik at samværet utvides til å omfatte totalt fem overnattinger pr 14 dager, tre uker sommerferie og at antall ferier utvides til også å omfatte høst og vinterferier. Utvalgets mindretall mener at regelen om vanlig samværsrett bør tas ut av loven.

Fylkesmannen ser at det i de fleste tilfelle blir inngått avtaler i tråd med det som omtales som "vanlig samværsrett" i barneloven. Slik Fylkesmannen vurderer saken er hovedregelen om avtalefrihet mellom foreldrene kommet noe i skyggen av definisjonen "vanlig samværsrett" som er omtalt i barneloven og som må ansees som et forslag til en samværsordning.

I en del tilfelle, blant annet der foreldre bor langt fra hverandre, vil gjennomføring av "vanlig samværsrett" innebære stor belastning for barnet som hyppig skal reise mellom foreldrenes hjem.

Fylkesmannen vurderer derfor at det er viktig at det klart fremgår av loven at foreldre med felles foreldreansvar fritt kan avtale omfanget av samvær. Når loven angir "vanlig samværsrett" bør det komme tydelig fram at dette er et forslag til samvær. Fylkesmannen slutter seg for øvrig til flertallets forslag.

I forhold til delt bosted kan foreldre med felles foreldreansvar fritt avtale dette etter dagens system. Flertallet mener at loven ikke bør ta stilling til bosted og at det er opp til foreldrene å inngå en avtale om dette. Dersom det ikke oppnås enighet mener flertallet at delt bosted skal kunne idømmes av domstolen.

Mindretallet ønsker å gjøre delt bosted til lovens utgangspunkt.

Fylkesmannen vurderer at det er hensiktsmessig at foreldre med felles foreldreansvar vurderer delt bosted ut fra hensynet til barnets beste og de behov som måtte foreligge i det konkrete tilfelle. Det er ikke gitt at en hovedregel om delt bosted vil være til barnets beste. I de tilfelle der barna er under skolealder og ikke kan høres i slike spørsmål er det særlig viktig at man vurderer hvert tilfelle individuelt. Det er etter Fylkesmannens vurdering enklere å finne en individuelt tilpasset avtale dersom delt bosted ikke blir gjort til lovens utgangspunkt.

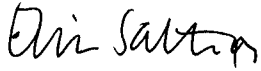
Fylkesmannen støtter med dette flertallets forslag på dette punkt.

Etter gjeldende rett er tvangsbortsettning eneste virkemiddel ved tvangsfullbyrdelse av samværsavgjørelser. Flertallet i utvalget mener at også fysisk avhenting av barn bør være tilgjengelig som tvangsmiddel sett ut fra et barneperspektiv.

Fylkesmannen ser at det i en del samværsaker er barn som urettmessig blir holdt tilbake fra samvær med en forelder og Fylkesmannen vurderer at dette er uheldig. Fylkesmannen vil imidlertid sterkt fraråde en løsning med tvangsavhenting av barn som skal ha samvær. Fylkesmannen vurderer at tvangsavhenting med stor sannsynlighet vil øke konflikten mellom

to foreldre. Sett ut fra hensynet til barnets beste vil en tvangsavhenting av barn fremstå som et sterkt inngrep som kan skape mer frykt og uro hos barna.
Fylkesmannen slutter seg til utvalgets mindretall på dette punkt slik at det ikke bør åpnes for fysisk avhenting av barn og at dagens regel ikke bør endres.

Etter fullmakt



Elin Saltrø
Avdelingsdirektør



Wenche Irene Løland
Seniorrådgiver